

HỘI ĐỒNG XUẤT BẢN

ĐÀO DUY TÙNG	Chủ tịch Hội đồng
NGUYỄN ĐỨC BÌNH	Phó Chủ tịch Hội đồng
HÀ ĐĂNG	Ủy viên Hội đồng
ĐẶNG XUÂN KỲ	"
TRẦN TRỌNG TÂN	"
NGUYỄN DUY QUÝ	"
ĐỖ NGUYỄN PHƯƠNG	"
HOÀNG MINH THẢO	"
TRẦN NHÂM	"

BAN CHỈ ĐẠO XÂY DỰNG BẢN THẢO

ĐẶNG XUÂN KỲ
SONG THÀNH

NHÓM XÂY DỰNG BẢN THẢO TẬP 8

LÊ HUY HOAN (Chủ biên)
NGUYỄN VĂN KHOAN
NGUYỄN BÍCH HẠNH

HỒ CHÍ MINH TOÀN TẬP

8
1955 - 1957

Xuất bản lần thứ hai

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2000

LỜI GIỚI THIỆU TẬP 8

Tập 8 của bộ sách *Hồ Chí Minh Toàn tập*, xuất bản lần thứ hai, bao gồm những tác phẩm, bài viết, bài nói, điện văn, thư từ, tuyên bố, trả lời các nhà báo của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ cuối tháng 6 năm 1955 đến cuối năm 1957.

Các tác phẩm, bài viết được giới thiệu trong tập sách này phản ánh những hoạt động phong phú, sôi nổi của Chủ tịch Hồ Chí Minh những năm đầu sau khi Hiệp định Giơnevơ được ký kết, miền Bắc Việt Nam được hoàn toàn giải phóng, đất nước còn tạm thời bị chia cắt, miền Nam còn nằm dưới sự thống trị của chính quyền tay sai của Mỹ. Đất nước chuyển sang một thời kỳ mới đã mở ra những điều kiện thuận lợi cho miền Bắc đi vào khôi phục kinh tế, hàn gắn vết thương chiến tranh và tăng cường giao lưu hợp tác quốc tế, v.v., song cũng đặt ra những nhiệm vụ mới và những khó khăn, thách thức mới cho nhân dân ta, nhất là cho đồng bào miền Nam trong cuộc đấu tranh đòi thi hành Hiệp định Giơnevơ nhằm hoà bình thống nhất nước nhà.

Những bài viết được in trong Tập 8 này đã phản ánh sâu sắc những tư tưởng đường lối chiến lược, sách lược và sự chỉ đạo sát sao của Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta về đối nội, đối ngoại trong những năm 1955-1957.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ cho toàn Đảng và toàn dân ta cần nhận thức rõ: cuộc đấu tranh để củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập, dân chủ trong cả nước là một cuộc đấu tranh lâu dài và gian khổ.

Miền Bắc đi vào khôi phục nền kinh tế bị tàn phá trong chiến tranh. Người khẳng định: lúc này kinh tế là mặt trận chính của chúng ta. Chúng

ta phải khôi phục nền kinh tế quốc dân đạt mức năm 1939, hoàn thành cải cách ruộng đất, tiến hành tốt việc sửa sai, từng bước phát triển kinh tế quốc doanh, kinh tế hợp tác xã, tổ chức lại sản xuất theo kế hoạch, cải thiện đời sống của nhân dân. Trong khi chú trọng mặt trận kinh tế, Người rất quan tâm chỉ đạo phát triển văn hoá giáo dục và mở rộng quan hệ đối ngoại nhằm nâng cao địa vị nước ta trên trường quốc tế.

Đối với cách mạng miền Nam, ở những năm đầu này, Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng Đảng ta chủ trương kiên trì đấu tranh đòi đối phương phải nghiêm chỉnh thi hành Hiệp định Giơnevơ, tiến tới hoà bình thống nhất nước nhà.

Để thống nhất ý chí và sức mạnh của toàn dân tộc, Người nêu cao **tư tưởng đại đoàn kết**. Người nói:

"Đoàn kết là một lực lượng vô địch.

Lực lượng đoàn kết đã giúp Cách mạng Tháng Tám thành công.

Lực lượng đoàn kết đã giúp kháng chiến thắng lợi.

Lực lượng đoàn kết sẽ động viên nhân dân từ Bắc đến Nam đấu tranh để thực hiện hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước" (tr.49). Người chủ trương mở rộng và củng cố Mặt trận dân tộc thống nhất hơn nữa: *"Từ Nam đến Bắc, ai là người tán thành hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ, thì chúng ta sẵn sàng đoàn kết với họ, thật thà hợp tác với họ, dù từ trước đến nay họ đã theo phe phái nào"* (tr.49).

Bước sang giai đoạn cách mạng mới, Người xác định mục tiêu hàng đầu của Đảng và Nhà nước ta là **chăm lo đời sống của nhân dân**. Người chỉ rõ nhiệm vụ của miền Bắc là:

"Kiên quyết nâng cao dân mức sống của nhân dân, trước hết là của công nhân, bộ đội và công chức, đồng thời giảm nhẹ dân sự đóng góp của nông dân" (tr.48).

"Tất cả những việc Đảng và Chính phủ đề ra đều nhằm cải thiện đời sống cho nhân dân. Làm gì mà không nhằm mục đích ấy là không đúng" (tr.150).

Trong xây dựng kinh tế, cải thiện đời sống, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn luôn nhấn mạnh phương châm phải **dựa vào sức mình là chính**. Người nói:

"Cũng như trong thời kỳ kháng chiến, phương châm của ta hiện nay là: tự lực cánh sinh là chính, việc các nước bạn giúp ta là phụ.

Các nước bạn giúp ta cũng như thêm vốn cho ta. Ta phải khéo dùng cái vốn ấy để bồi bổ lực lượng của ta, phát triển khả năng của ta. Song nhân dân và cán bộ ta tuyệt đối chờ vì bạn ta giúp nhiều mà đâm ra ỷ lại" (tr.30).

Việc cải thiện đời sống của nhân dân cũng như vậy.

"Lực lượng nhân dân tổ chức nhau lại là chính. Không nên ỷ lại, mà phải tự lực cánh sinh.

Việc cải thiện đời sống cho nhân dân cũng phải do nhân dân tự giúp lấy mình là chính" (tr.150).

Chủ tịch Hồ Chí Minh không ngừng quan tâm đến vấn đề **xây dựng Đảng**. Người đã nhiều lần nhắc nhở:

"Đảng không phải là nơi để thăng quan, tiến chức, để phát tài. Vào Đảng là để phục vụ nhân dân, phục vụ giai cấp, đảng viên phải trở thành người con hiếu thảo của Tổ quốc, của giai cấp.

Đảng phải rất mạnh, rất trong sạch" (tr.34).

Người nêu cao nguyên tắc của chủ nghĩa Mác - Lênin trong lãnh đạo tập thể và phản đối sùng bái cá nhân. Người nói: ... *"Chúng ta cần phải tăng cường tập thể lãnh đạo từ Trung ương đến địa phương trong Đảng và trong cơ quan chính quyền.*

Tập thể lãnh đạo phải đi đôi với cá nhân phụ trách.

Phải định rõ chế độ làm việc, bảo đảm nguyên tắc lãnh đạo cao nhất của Đảng, tức là tập thể lãnh đạo.

Phải mở rộng dân chủ; phải mở rộng phê bình và tự phê bình, nhất là phê bình từ dưới lên" (tr.157).

Người còn nhắc nhở vấn đề dân chủ và kỷ luật trong Đảng:

"Trong nội bộ Đảng có dân chủ rộng rãi, đồng thời có kỷ luật nghiêm khắc. Người đảng viên phải khiêm tốn, thành khẩn. Không có đảng viên nào có thể đứng trên Đảng, tự cho mình là hơn Đảng" (tr.279).

Trong xây dựng Đảng, Người đặc biệt quan tâm đến vấn đề giáo dục đảng viên giữ gìn đạo đức.

Một trong những công tác quan trọng của thời kỳ 1955-1957 là tiến hành cải cách ruộng đất đợt 5 ở 20 tỉnh và 2 thành phố. Mở đầu đợt 5,

Người đã nhắc nhở cán bộ phải thật sự nắm vững chính sách, tuyệt đối chống dùng nhục hình, chống quy định sai thành phần, chống bắt bớ lung tung, chống để địch bao vây.

Khi phát hiện những sai lầm của cải cách ruộng đất, Người gửi thư cho đồng bào nông thôn, nói rõ mặt thắng lợi và mặt sai lầm, Người nhấn mạnh: *"Trung ương Đảng và Chính phủ đã nghiêm khắc kiểm điểm những sai lầm và khuyết điểm ấy và đã có kế hoạch kiên quyết sửa chữa nhằm đoàn kết cán bộ, đoàn kết nhân dân, ổn định nông thôn, đẩy mạnh sản xuất"* (tr.236).

Trên mặt trận kinh tế, trong điều kiện đất nước vừa ra khỏi chiến tranh, Người luôn luôn nhấn mạnh **vai trò quan trọng của nông nghiệp**: *"Hiện nay Đảng và Chính phủ có quyết định khôi phục kinh tế, mà sản xuất nông nghiệp là chính"* (tr.79).

Yêu cầu của sản xuất nông nghiệp là *bước đầu giải quyết vấn đề lương thực*, cung cấp nguyên liệu, vật liệu để khôi phục tiểu công nghiệp, thủ công nghiệp, công nghiệp và cung cấp lâm thổ sản để mở rộng quan hệ buôn bán với các nước ngoài.

Trong xây dựng kinh tế, Người luôn luôn nhắc nhở:

"Tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm là hai việc cần thiết nhất để phát triển chế độ dân chủ nhân dân tiến dần lên chủ nghĩa xã hội" (tr.349).

Khôi phục kinh tế phải đi đôi với phát triển văn hoá. Người coi *thanh toán nạn mù chữ* là một trong những việc cấp bách và quan trọng của nhân dân ta trong lúc này. Người nói:

"Nếu ăn no mặc ấm mà không học thì cũng không được" (tr.149). *"Không có giáo dục, không có cán bộ thì cũng không nói gì đến kinh tế văn hoá"* (tr.184).

Người đặc biệt quan tâm đến việc giáo dục thiếu niên nhi đồng. Người chỉ rõ đó là việc *chung* của gia đình, trường học và xã hội. Bố mẹ, thầy giáo và người lớn phải cùng nhau phụ trách; trước hết là phải làm gương mẫu cho các em về mọi việc. Trong nội dung giáo dục, Người căn dặn phải chú ý giáo dục toàn diện: thể dục, trí dục, mỹ dục, đức dục. Đối với ngành văn hoá, Người chỉ rõ: *"mục tiêu là đoàn kết nhân dân, giáo dục tinh thần yêu nước và xã hội chủ nghĩa cho nhân dân, động viên nhân dân thi đua sản xuất, thực hành tiết kiệm, hoàn thành kế hoạch nhà nước để củng cố miền Bắc và đấu tranh giành thống nhất nước nhà"* (tr.326-327).

Những hoạt động ngoại giao của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ giữa năm 1955 đến hết năm 1957 đã góp phần to lớn vào việc vun đắp tình hữu nghị giữa nhân dân ta với nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa. Năm 1955, Người đi thăm Trung Quốc, Mông Cổ, Liên Xô. Năm 1957, Người đi thăm các nước Triều Tiên, Tiệp Khắc, Cộng hoà Dân chủ Đức, Ba Lan, Nam Tư, Hunggari, Anbani, Bungari và Rumani.

Người còn tiếp nhiều Đoàn đại biểu các nước anh em sang thăm hữu nghị nước ta, tiếp nhiều phóng viên nước ngoài nhằm bắc nhịp cầu hữu nghị giữa nhân dân ta với nhân dân các nước.

Tư tưởng của Người về **khả năng hợp tác giữa các nước có chế độ xã hội khác nhau** đã được nêu lên từ thời điểm này. Người nói:

"Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà sẵn sàng đặt mọi quan hệ thân thiện hợp tác với bất cứ một nước nào trên nguyên tắc tôn trọng sự hoàn chỉnh về chủ quyền và lãnh thổ của nhau, không xâm phạm lẫn nhau, không can thiệp nội trị của nhau, bình đẳng cùng có lợi và chung sống hoà bình" (tr.5).

Người dành sự quan tâm đặc biệt đối với đồng bào miền Nam đang tạm thời phải sống trong cảnh chia cắt, dưới sự thống trị tàn bạo của chính quyền tay sai.

Người khẳng định trước toàn thế giới chân lý bất biến: Đất nước Việt Nam từ Bắc đến Nam là một khối, phải được thống nhất và nhất định sẽ thống nhất.

Người luôn luôn thức tỉnh ý thức cộng đồng "con Lạc cháu Hồng", thức tỉnh lương tâm của mọi người Việt Nam, bác bỏ những luận điệu xuyên tạc của kẻ thù chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc và lên án những tội ác của chính quyền Ngô Đình Diệm tàn sát dã man nhân dân miền Nam, nhất là những gia đình kháng chiến cũ. Người tố cáo âm mưu của đế quốc Mỹ cùng bọn tay sai đang tìm hết cách để chia cắt lâu dài đất nước Việt Nam, âm mưu biến miền Nam Việt Nam thành căn cứ quân sự của đế quốc Mỹ. Người khẳng định *"Thống nhất nước nhà là con đường sống của nhân dân ta. Đại đoàn kết là một lực lượng tất thắng"* (tr.198).

Ngoài ra, trong Tập 8 này, bạn đọc còn có thể tìm thấy sự quan tâm chu đáo của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với các ngành, các giới, các tầng lớp nhân dân, công nhân, nông dân, bộ đội, trí thức, thanh thiếu niên, đồng bào các dân tộc thiểu số, các tôn giáo, v.v. qua những bức thư hoặc đến tận nơi thăm hỏi, chăm sóc, động viên...

*
* * *

Trong lần xuất bản này, hầu hết các tác phẩm đã in trong lần xuất bản trước và những tác phẩm mới được bổ sung đều được đối chiếu, hiệu đính theo bản gốc. Có một số rất ít bài do chưa tìm thấy văn bản gốc, chúng tôi in theo lần xuất bản đầu tiên.

Riêng những bài dịch từ bản tiếng Nga ra tiếng Việt, chúng tôi chọn bản tiếng Việt đăng chính thức trên báo *Nhân dân*, bởi lúc sinh thời trước khi báo đăng Người đều xem lại.

Do thời gian hạn chế so với khối lượng công việc phải hoàn thành, tập sách này khó tránh khỏi có thiếu sót, chúng tôi mong nhận được sự đóng góp ý kiến của các bạn đọc gần xa.

**VIỆN NGHIÊN CỨU CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN
VÀ TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH**

LỜI TUYÊN BỐ TRƯỚC KHI LÊN ĐƯỜNG ĐI THĂM LIÊN XÔ VÀ TRUNG QUỐC

Thưa đồng bào toàn quốc,

Liên Xô và Trung Quốc là hai nước anh em của Việt Nam ta. Hôm nay, đáp lời mời của Chính phủ Liên Xô và Chính phủ nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và Đảng Lao động Việt Nam cử một Đoàn đại biểu sang thăm Liên Xô và Trung Quốc.

Tôi rất sung sướng lãnh đạo Đoàn đại biểu đó, và tin chắc rằng cuộc đi thăm này sẽ thắt chặt thêm tình đoàn kết hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà với nhân dân và chính phủ hai nước bạn. Chúc đồng bào mạnh khoẻ và cố gắng thi đua.

Nói ngày 22-6-1955.

Báo *Nhân dân*, số 477,
ngày 23-6-1955.

DIỄN VĂN ĐỌC TẠI NHÀ GA NAM NINH

Các đồng chí thân mến và các bạn,

Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà vô cùng vui mừng nhận lời mời sang thăm nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa vĩ đại.

Việt Nam và Trung Quốc là hai nước anh em. Tình hữu nghị chân thành và sâu xa giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Trung Quốc đã có từ lâu. Ngày nay, chúng tôi lại vô cùng cảm động về sự đón tiếp hết sức nồng hậu của các đồng chí và các bạn đối với chúng tôi. Nhân dịp này Đoàn đại biểu chúng tôi xin tỏ lòng chân thành cảm ơn các đồng chí và các bạn.

Trung Quốc là một nước vĩ đại, hùng cường và đẹp đẽ. Nền văn hoá lâu đời và ưu tú của Trung Quốc đã có một ảnh hưởng sâu xa ở châu á và trên thế giới.

Từ ngày nhân dân Trung Quốc giành được thắng lợi lịch sử trong cuộc chiến tranh giải phóng, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc quang vinh, nhân dân Trung Quốc đã tiến triển vượt bậc về mọi phương diện trong công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa. Nhân dân Việt Nam coi đó cũng là thành tích của bản thân mình.

Nhân dân Việt Nam ngày nay đang ra sức đấu tranh củng cố hoà bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập và dân chủ. Cuộc đấu tranh đó đã được và sẽ luôn luôn được sự khuyến khích và ủng hộ mạnh mẽ của nhân dân Trung Quốc cũng như nhân dân thế giới.

Chúng tôi tin chắc rằng cuộc đấu tranh chính nghĩa của chúng tôi, mặc dầu trường kỳ và mãnh liệt, nhưng nhất định thắng lợi. Một lần nữa, chúng tôi xin tỏ lòng cảm ơn sâu sắc nhân dân Trung Quốc và nhân dân tỉnh Quảng Tây.

Tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước Việt Nam và Trung Quốc bất diệt!

Chủ tịch Mao Trạch Đông, lãnh tụ vĩ đại của nhân dân Trung Quốc và người bạn thân thiết của nhân dân Việt Nam, muôn năm!

Đọc ngày 23-6-1955.

Báo *Nhân dân*, số 479,

ngày 25-6-1955.

LỜI PHÁT BIỂU KHI ĐẾN SÂN BAY BẮC KINH

Thưa Mao Chủ tịch thân mến,

Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,

Đoàn đại biểu Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà vô cùng phấn khởi và sung sướng được mời sang thăm nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa vĩ đại. Chúng tôi trân trọng chào mừng Đảng Cộng sản Trung Quốc và Chính phủ nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đang lãnh đạo nhân dân Trung Quốc thắng lợi tiến lên trên đường xây dựng xã hội chủ nghĩa.

Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tỏ lời cảm ơn nhân dân Bắc Kinh đã nhiệt liệt hoan nghênh chúng tôi và nhờ các bạn chuyển tới nhân dân lao động dũng cảm Trung Quốc lời chào sùng kính của chúng tôi.

Cách mạng nhân dân Trung Quốc thắng lợi và sự kiến thiết xã hội chủ nghĩa đang được tiến hành của nhân dân Trung Quốc đã cổ vũ thêm lòng tin tưởng đối với nhân dân thuộc địa và nửa thuộc địa ở phương Đông và toàn thế giới trong sự nghiệp đấu tranh giải phóng của họ và có tác dụng rất lớn đối với việc củng cố hoà bình ở Viễn Đông và trên thế giới. Trải qua mấy mươi năm bị đau khổ vì sự áp bức của bọn thực dân, nhân dân Việt Nam đã và đang tiến hành đấu tranh anh dũng. Với sự cố gắng bền bỉ và với ý chí bất khuất để giành lấy hoà bình, thống nhất, độc lập và dân chủ ở Việt Nam, nhân dân Việt Nam vĩnh viễn không để cho bất cứ kẻ nào xâm lược nước mình, đồng thời cũng vĩnh viễn không xâm lược nước khác. Nhân dân Việt Nam luôn luôn ủng hộ tất cả

những cuộc đấu tranh chống xâm lược và bảo vệ hoà bình thế giới.

Nhân dân Việt Nam tin chắc rằng mọi sự phân tranh trên thế giới đều có thể giải quyết bằng cách hoà bình; tin chắc rằng các nước dù chế độ xã hội khác nhau và hình thái ý thức khác nhau cũng đều có thể chung sống hoà bình được.

Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà sẵn sàng đặt mọi quan hệ thân thiện hợp tác với bất cứ một nước nào trên nguyên tắc: tôn trọng sự hoàn chỉnh về chủ quyền và lãnh thổ của nhau, không xâm phạm lẫn nhau, không can thiệp nội trị của nhau, bình đẳng cùng có lợi và chung sống hoà bình. Chúng tôi tin chắc rằng sự hợp tác đó sẽ có lợi cho cả đôi bên và có lợi chung cho công cuộc hoà bình toàn thế giới. Công việc kiến thiết xã hội chủ nghĩa huy hoàng và lực lượng hùng mạnh trong cuộc đấu tranh bảo vệ hoà bình thế giới của nước xã hội chủ nghĩa Liên Xô vĩ đại và các nước dân chủ nhân dân đã làm cho tất cả các nước và nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới ngày càng tin tưởng rằng nếu việc đấu tranh bảo vệ hoà bình thế giới được tiến hành đến cùng thì hoà bình có thể giữ vững.

Cuộc đấu tranh anh dũng của nhân dân Việt Nam được nhân dân yêu chuộng hoà bình toàn thế giới đồng tình và ủng hộ đã giành được thắng lợi vĩ đại và tiếp tục tiến tới thắng lợi cuối cùng.

Việc sang thăm Trung Quốc của Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nhất định sẽ làm cho tình hữu nghị không gì lay chuyển nổi giữa nhân dân hai nước càng được tăng cường thêm và nhất định sẽ có ích cho hoà bình thế giới.

Tình hữu nghị bất diệt của nhân dân hai nước Việt - Trung muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Phát biểu ngày 25-6-1955.

Báo *Nhân dân*, số 481,

ngày 27-6-1955.

DIỄN VĂN
TRONG BUỔI TIỆC THỦ TƯỚNG CHU ÂN LAI
THẾT ĐOÀN ĐẠI BIỂU CHÍNH PHỦ VIỆT NAM
DÂN CHỦ CỘNG HOÀ

Thưa đồng chí Trưởng ban thường trực Quốc hội,

Thưa đồng chí Thủ tướng thân mến,

Thưa các bạn,

Thưa các đồng chí,

Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà sang thăm Trung Quốc để tỏ tình thân thiện, cảm thấy vô cùng vui sướng và vinh hạnh khi đến thủ đô nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa. Suốt dọc đường, từ Mục Nam Quan đến Bắc Kinh, Đoàn đại biểu chúng tôi đã được nhân dân Trung Quốc anh em vui mừng đón tiếp một cách hết sức niềm nở. Một lần nữa, tôi xin thay mặt Đoàn đại biểu và nhân dân Việt Nam thật thà cảm tạ nhân dân và Chính phủ Trung Quốc.

Trong lịch sử, nhân dân hai nước Trung Quốc và Việt Nam đã sớm có một mối tình hữu nghị lâu đời và sâu sắc. Gần 100 năm nay, nhân dân hai nước chúng ta lại đều bị bọn đế quốc trường kỳ áp bức, bóc lột một cách tàn nhẫn. Chúng ta chẳng những là hai nước láng giềng thân thiện mà lại là anh em ruột thịt trong cơn hoạn nạn. Trong mấy năm gần đây quan hệ giữa hai nước ngày càng mật thiết. Trong cuộc kháng chiến anh dũng giải phóng cho Tổ quốc, cũng như trong quá trình lao động để hàn gắn những vết thương chiến tranh và

khôi phục nền kinh tế quốc dân sau khi hoà bình lập lại, nhân dân Việt Nam đã luôn luôn được nhân dân Trung Quốc nhiệt liệt đồng tình và ủng hộ. Đồng thời, trước mọi thắng lợi trong công cuộc xây dựng Tổ quốc vĩ đại và tốt đẹp của nhân dân Trung Quốc, nhân dân Việt Nam cũng vui mừng phấn khởi xem thắng lợi đó như là thắng lợi của mình vậy. Tình hữu nghị và quan hệ mật thiết giữa nhân dân hai nước chúng ta thật là lâu dài, bền vững, không gì lay chuyển nổi và không ai có thể chia rẽ và ngăn trở được.

Việt Nam và Trung Quốc đoàn kết rất chặt chẽ trong sự nghiệp chung bảo vệ hoà bình thế giới và làm cho tình hình quốc tế bớt căng thẳng. Điều đó đã tỏ rõ trong Hội nghị á - Phi gần đây, đặc biệt là trong Hội nghị Giơnevơ¹ năm ngoái. Trong Hội nghị Giơnevơ, Đoàn đại biểu Trung Quốc, đứng đầu là Thủ tướng Chu Ân Lai, đã đóng góp một phần cực kỳ quan trọng vào sự thành công của Hội nghị. Điều đó đã có tác dụng rất lớn trong việc thúc đẩy sự nghiệp hoà bình châu á và thế giới tiến tới.

Cần phải vạch rõ Hiệp định đình chiến Giơnevơ không những đã lập lại hoà bình ở Đông Dương mà còn rõ ràng thừa nhận độc lập, chủ quyền, thống nhất và lãnh thổ toàn vẹn của nhân dân Đông Dương. Nhân dân và Chính phủ Việt Nam kiên quyết thi hành mọi điều khoản trong Hiệp định Giơnevơ. Từ ngày đình chiến đến nay, nhân dân Việt Nam đã dùng hành động thực tế mà chứng tỏ rằng mình bao giờ cũng thành thật chấp hành các điều khoản trong hiệp định quốc tế. Hiện nay, việc trước mắt là những nhà đương cục có thẩm quyền trong khu vực của hai bên phải cử hành hiệp thương về vấn đề tổng tuyển cử để thực hiện tổng tuyển cử tự do vào năm 1956, do đó đi đến thống nhất toàn quốc Việt Nam. Đó là quyền thiêng liêng bất khả xâm phạm của nhân dân Việt Nam; các nước và nhân dân yêu chuộng hoà bình toàn thế giới sẽ ủng hộ chúng tôi. Chúng tôi rất mong các nhà đương cục có liên quan và các nước tham gia Hội nghị Giơnevơ đảm nhiệm nghĩa vụ của mình đối với Hiệp định Giơnevơ.

Đồng thời với việc tranh thủ thống nhất toàn quốc, chúng tôi còn củng cố và mở rộng thêm Mặt trận dân tộc thống nhất. Ngày nay, bất cứ người Việt Nam nào tán thành hoà bình, thống nhất, độc lập và dân chủ thì chúng tôi đều không truy cứu những lầm lỗi đã qua và hoan nghênh họ cùng phấn đấu cho sự nghiệp chung. Chúng tôi cũng cần hăng hái hơn nữa ra sức hàn gắn vết thương chiến tranh, khôi phục nền kinh tế quốc dân. Trong những công tác đó, nhân dân Việt Nam đã tỏ rõ tinh thần rất hăng hái lao động, ra sức xây dựng và đã thu được khá nhiều thành tích. Như việc xây dựng lại con đường sắt Hà Nội - Mục Nham Quan mà nhân dân Việt Nam gọi là "Con đường hoà bình, hữu nghị" chính là một thành tích rõ rệt nhất. Trong sự nghiệp xây dựng đất nước, chúng tôi đã được Liên Xô, Trung Quốc và các nước bạn khác giúp đỡ rất nhiều. Sự giúp đỡ hữu nghị quý báu đó đã thành một lực lượng quan trọng luôn luôn cổ vũ chúng tôi. Ngày nay, chúng tôi rất cần một hoàn cảnh quốc tế hoà bình để đem toàn lực ra xây dựng đất nước. Chúng tôi cần đặt mối quan hệ láng giềng tốt với các nước chung quanh. Chính phủ nước tôi đã từng tuyên bố rõ rệt sẵn sàng căn cứ vào 5 nguyên tắc chung sống hoà bình đã đề ra trong bản tuyên bố chung của các Thủ tướng Trung Quốc - Ấn Độ và Trung Quốc - Liên Xô để đặt mối quan hệ bình thường hữu hảo với bất cứ nước nào dù có chế độ xã hội khác nhau, đặc biệt là với các Chính phủ nhà vua Lào và Cao Miên cũng như với các nước khác ở Đông - Nam Á. Đối với nước Pháp, chúng tôi cũng sẵn sàng đặt mối quan hệ bình thường về kinh tế và văn hoá trên nguyên tắc bình đẳng, hai bên đều có lợi. Vì vậy, chúng tôi hoàn toàn ủng hộ bản tuyên bố chung do lãnh tụ hai nước Liên Xô và Ấn Độ phát biểu gần đây. Nhưng đế quốc Mỹ và những kẻ theo đuôi chúng lại có âm mưu khác. Chúng xem việc chung sống hoà bình như là "nước sôi lửa nóng", chúng ra sức ngăn trở và phá hoại Hiệp định Giơnevơ, can thiệp vào nội chính các nước Đông Dương và các nước khác, phá hoại hoà bình và thống nhất của Việt Nam. Những âm mưu đó uy hiếp nghiêm trọng hoà bình và an toàn ở châu Á và thế giới. Nhưng bọn đế quốc hiếu chiến không thể nào ngăn cản được bước tiến của lịch sử. Lực lượng

hoà bình, dân chủ trên thế giới ngày càng lớn mạnh, cuộc đấu tranh không ngừng của nhân dân Đông Dương là những đòn đánh mạnh vào âm mưu phá hoại của bọn gây chiến. Nhân dân Việt Nam tin chắc rằng với sự cố gắng không ngừng của bản thân mình, lại được sự ủng hộ của lực lượng hoà bình lớn mạnh trên thế giới, đặc biệt là sự đồng tình và ủng hộ thấm thiết của nhân dân hai nước anh em vĩ đại là Liên Xô và Trung Quốc, nhân dân Việt Nam nhất định sẽ thu được những thắng lợi rực rỡ trong cuộc đấu tranh chính nghĩa giành hoà bình, thống nhất, độc lập và dân chủ trong toàn quốc.

Tôi xin thay mặt Đoàn đại biểu Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nâng cốc chúc tình hữu nghị bền vững giữa nhân dân hai nước Việt - Trung ngày càng củng cố và phát triển, lực lượng hoà bình châu Á và thế giới ngày càng lớn mạnh.

Nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa muôn năm!

Đảng Cộng sản Trung Quốc vĩ đại muôn năm!

Chủ tịch Mao Trạch Đông, lãnh tụ vĩ đại của nhân dân Trung Quốc, người bạn thân thiết của nhân dân Việt Nam, muôn năm!

Đọc ngày 26-6-1955.

Báo *Nhân dân*, số 482,

ngày 28-6-1955.

CÓ PHÊ BÌNH PHẢI CÓ TỰ PHÊ BÌNH

Báo *Nhân dân* thường đăng những bài của bạn đọc hoặc của phóng viên nhà báo phê bình khuyết điểm trong công tác của một số ngành và địa phương. Nói chung nhiều ý kiến phê bình đều có căn cứ và những vấn đề phê bình đều là những vấn đề có quan hệ đến đời sống nhân dân và công tác của Nhà nước.

Song phê bình không phải để có phê bình mà cần phải đi đến sửa chữa những khuyết điểm đã nêu ra nếu những khuyết điểm đó đúng. Sau khi báo nêu ý kiến phê bình đã có một số địa phương và cơ quan tự phê bình công khai trên báo và đề ra phương pháp sửa chữa khuyết điểm, như gần đây Tỉnh uỷ Cao Bằng đã gửi bài tự kiểm thảo đăng báo. Đó là một điều rất tốt. Nhưng cũng còn nhiều việc phê bình nêu lên báo rồi không thấy những cơ quan hay địa phương có vấn đề lên tiếng, như đối với bài phê bình Tỉnh uỷ Thanh Hoá coi nhẹ lãnh đạo sản xuất, nhà ga Hà Nội có những hiện tượng lãng phí, v.v..

Mong rằng các cơ quan hay địa phương có những vấn đề báo đã nêu lên nên phát biểu ý kiến, nói rõ chỗ nào báo phê bình đúng, chỗ nào sai, và có khuyết điểm thì phải sửa chữa như thế nào. Có như thế thì phê bình mới có ích.

H.B.

Báo *Nhân dân*, số 488, ngày 4-7-1955.

THƠ VINH VẠN LÝ TRƯỜNG¹⁾

Thính thuyết trường thành vạn lý trường,
Đầu liên Đông Hải vĩ Tây Cương,
Kỷ thiên bách vạn lao động giả,
Kiến trúc tư thành trấn nhất phương!

Tạm dịch là:

Thấy nói trường thành dài vạn dặm,
Đầu từ Đông Hải cuối Tây Cương.
Hàng ngàn trăm vạn người lao động,
Xây đắp ngôi thành trấn một phương!

Sách *Những lời kêu gọi của
Hồ Chủ tịch*, Nxb. Sự thật,
Hà Nội, 1956, t.III, tr.168.

1). Nhân dịp sang thăm Trung Quốc, ngày 6-7-1955, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đoàn đại biểu Chính phủ ta dừng lại xem Vạn lý trường thành ở phía Đông Bắc Thủ đô Bắc Kinh, Người có làm bài thơ ghi cảm tưởng như trên.